

Тільки за умов тісної співпраці мовознавців, лінгвістів, котрі мають дати мовну оцінку термінам, визначити їх нормативність чи ненормативність, узгодженість чи відхилення від нормативів української мови; юристів, які розуміють логіку утворення термінів, тонкощі вживання їх у повсякденній практичній діяльності, а також усвідомленою потребою українського суспільства, можливе унормування термінології законодавства, виявлення певних проблем у цій галузі та вчасна їх ліквідація або зменшення.

О.О. Баркар, лаборант кафедри
галузевого права Херсонського
державного університету

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ МОВНОГО ХАРАКТЕРУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗБУДОВИ ЗАКОНОДАВСТВА

Навіть із прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України не зникла потреба приведення його відповідно до загальноновизнаних принципів і стандартів. На жаль, не були враховані наукові розроблення і рекомендації не тільки провідних спеціалістів у галузі права, а й поряд із цим спеціалістів-філологів і лінгвістів. Така необхідність пояснюється не тільки прагненням до вдосконалення форми закону, а й диктується власне мовною ситуацією в державі, адже тривалий час спостерігається негативне явище білінгвізму, детерміноване історичними умовами. У ст. 10 Конституції України закріплено, що державною мовою в Україні є українська мова. Рішенням Конституційного Суду України

від 14 грудня 1999 року визнано, що під положенням Конституції, за яким “державною мовою в Україні є українська мова”, слід розуміти, що ця мова як державна є обов’язковим засобом спілкування на всій території України під час здійснення повноважень органами державної влади та місцевого самоврядування (мова актів, законів, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом. Таким чином, положення Конституції зобов’язують застосовувати українську мову як мову офіційного спілкування посадових і службових осіб у діловодстві органів державної влади. Безумовно, що розроблення законодавчого акта повинно супроводжуватися досконалим знанням національної мови, залученням спеціалістів у галузі філології.

Однак неупереджений погляд на процеси розроблення, прийняття нормативно-правових актів, кримінального процесуального зокрема, дозволяє констатувати парадоксальну ситуацію: повного розуміння необхідності нового законодавства в багатьох авторів поєднується з деяким мовним нігілізмом, нехтуванням того, що мова є єдиним будівельним матеріалом, з якого створюється правова матерія, “без мови не може бути правового регулювання”.

Засобами створення форми законодавчого акта є засоби системи і засоби мови. Засоби системи і мови тісно пов’язані між собою, вони переходять і доповнюють один одного. Логічність побудови законодавства не уявляється без логічності його мови і навпаки. Працюючи над законодавчо-технічними засобами і використовуючи їх як засоби своєї праці, законодавець використовує тим самим форму законодавства і остаточно завершує його зміст, а

відповідно і самі правові норми. Чим досконаліша форма закону, тим сильніший вплив права на людей. Кропітка робота над формою – одна з умов законодавчої творчості. Законодавець, що не володіє всіма технічними засобами, не в змозі створити досконале право, хоча його думки будуть значними, актуальними. Законодавець повинен прагнути до найбільш повного приведення форми у відповідність з його метою. Техніка законодавця – це показник законодавчої майстерності. Тому під час розроблення закону необхідно використовувати прийоми юридичної техніки, розроблені теорією держави та права з урахуванням мовних правил.

Х.В. Давидюк, студентка Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ННПП НАВС, кандидат філологічних наук, доцент **Г.В. Янковська**

ДЕЩО ПРО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

У період становлення правової держави постає питання вивчення юридичної термінології, її правильного використання як професійними юристами, так і майбутніми фахівцями. Особливу увагу при цьому звертають на лексико-семантичні та словотвірні особливості термінотворення. В основу лексико-семантичного аспекту термінотворення покладено обґрунтування різних шляхів входження термінологічних одиниць у мову. Так, на думку Л.І. Чулінди, словниковий